

Sayın Başkan, Meclisimizin değerli üyeleri, Odamızın Mayıs ayı olağan Meclis toplantısına hoş geldiniz diyor, hepinizi yönetim kurulu ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

Geçen hafta Odamız kurucularından ve Meclis eski başkanlarından Necati Tereyağoğlu vefat etmiştir. Merhuma Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı diliyorum.

Değerli Meclis üyeleri,

Türkiye'nin ihracatta gösterdiği başarılar tartışma götürmez. 2000 başlarında 30 milyar dolarlarda olan olan ihracat bugün 155 milyar doları aşmış durumdadır.

2002-2012 döneminde ihracatta yıllık ortalama artış, %15 ile dünya ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. 2000 yılında 90 ülkeye mal ihraç eden Türkiye, bugün 137 ülkeye ihracat yapmaktadır. İhracat pazarlarındaki çeşitlenmeye rağmen kalite standartlarının yüksek olduğu Avrupa Birliği'nin toplam ihracat içindeki payı önemini korumaktadır. Bu dönemde ihracatın kompozisyonu da değişmiştir.

2000'lerin başında hazır giyim ağırlıklı olan ihracatta artık otomotiv sektörü başı çekmektedir. Bu dönemde metal, makina ve gıda sanayiinin ihracattaki payı da artmıştır.

Son yıllarda kimyasallarda, özellikle plastik ihracatında da bir artış görülmektedir.

İhracattaki artış, Türkiye'nin ihracattaki rekabet gücünü göstermektedir. 2002'de dünya ihracatı içindeki payımız binde 55 iken bu oran 2012'de binde 82'ye yükselmiştir. Bu artış, yoğun küresel rekabet şartlarında ihracat yapmayı başaran sanayimizin rekabet gücünün bir ifadesidir. İhracatta; otomotiv ve oto parçaları gibi orta teknolojik ürünlerin artması, rekabet gücündeki olumlu gelişmeyi göstermektedir. Geride bıraktığımız dönemde ihraç ürünlerinin kalitesi de yükselmiştir. 2000 başlarında ihracatın yüzde 65'ini kalite standardı ve fiyatı düşük mallar oluştururken artık ihracatın önemli bir bölümünü orta ve yüksek kalite standardına sahip mallar oluşturmaktadır. Konuşmamın başında da belirttiğim gibi sanayicinin sergilediği ihracat başarısı inkar edilemez.

Ancak, Türkiye kendine büyük hedefler koymuştur. 2023 yılında kişi başına geliri 25 bin dolara, ihracatı 500 milyar dolara yükseltmek ve dünyanın en büyük on ekonomisi arasına girmek, bu hedeflerden bazıları. Bu hedeflere ulaşmak için eskisinden çok daha fazla çalışılması ve yeni başarılarla imza atılması gerekmektedir.

Değerli Meclis üyeleri,

Dünya Bankası geçtiğimiz günlerde Türkiye hakkında bir rapor yayınladı. Rapor, Türkiye'nin ihracatta gösterdiği başarıyı teslim ederken 2023 hedeflerine ulaşmanın bugünkü ihracat yapısıyla zor olacağını söylemektedir. Şimdi raporun bazı tespitlerini sizinle paylaşmak istiyorum. Rapor; 2023 hedeflerine ulaşmak için Türkiye'nin öncelikle yapısal olarak premier lig standartlarına ulaşması gerektiğini belirtmektedir. Hem gelişmiş hem de gelişen ülkelerde büyümenin yavaşlaması, ihraç ürünlerimize olan küresel talebin bir süre eskisi

kadar güçlü olmayacağını göstermektedir. Bu nedenle Türkiye'nin 2023 ihracat hedefine ulaşması, küresel ihracat içindeki payını artırmakla mümkün olabilecektir. Bunun için ihracatın daha rekabetçi olması gerekmektedir. Ayrıca, yüksek fiyatla satılan yüksek kaliteli ve yüksek teknoloji gerektiren ürünlerin ihracat içindeki payının artırılması gerekmektedir. Bu nedenle Rapor, kaliteye ve inovasyonla beslenen verimlilik artışına odaklanılması gerektiğini belirtmektedir. Dünya Bankası raporu, ihracattaki hızlı artışa rağmen ihracatın ülkemizdeki gelir artışının temel itici gücü olmadığını belirtmektedir. İhracattaki başarıya rağmen, ihracatın milli gelir içinde 2000 öncesi %20 olan payı ancak %23'e çıkabilmiştir. Aynı dönemde ihracatın milli gelir içindeki payı, AB'ye yeni katılan ülkelerde 10 puan, Hindistanda 11 puan, Çin'de 9 puan artmışken bizdeki artış 3 puanda kalmıştır. İhracattaki çeşitlenmeye rağmen ihraç ürünlerinin önemli bir bölümünde küresel talep artışı düşüktür. Türkiye'nin orta teknolojik ürün ihracatı artmış olmakla birlikte yüksek teknolojik ürün ihracatında bir kıvılcığa olmamıştır. Raporun tespitine göre ihracata dayalı bir büyüme gösteremeyişimizin en temel nedeni ihracatımızın bu yapısıdır. Bu yapıyı değiştirmek ve yüksek büyümede avantaj sağlayan ihraç ürünlerinde rekabetçi olmamız gerekmektedir. Türkiye'nin yüksek kaliteli ve yüksek katma değerli ürünlere geçebilmesi için hem yeni yatırımlara hem de daha nitelikli işgücüne ihtiyacı vardır. Türkiye'nin küresel değer zincirine düşük değer halkalarından katılmış olduğunu belirten Rapor, bununla birlikte lojistik altyapısı ve ihracat pazarlarına yakınlığı nedeniyle değer zincirinde yukarılara çıkma potansiyelinin yüksek olduğunu belirtmektedir. Yabancı doğrudan yatırımların düşük düzeyde teknoloji ve bilgi transferini sınırlamakta, kalite ve verimlilik artışını frenlemektedir. Yabancı doğrudan yatırımları ülkemize çekmek için vergi ve teşvik politikalarının, mutlaka gözden geçirilmesi, hukuki yapının uluslararası normlarla uyumlaştırılması gerekmektedir. Rapor, KOBİ'lerin özellikle orta-boy işletmelerin ihracattaki düşük payını ve ataletini de ihracat artışının önünde bir engel olarak görmekte ve bu durumun değiştirilmesini önermektedir. Değerli Meclis üyeleri, Burada bu kapsamlı raporun kısa bir değerlendirmesini sizlerle paylaştık. Sizlerin de görmüş olduğu gibi Dünya Bankası Raporu aslında bizim aylardır sizlerle paylaştığımız tespitlerin bir tekrarı niteliğindedir. Bizce Raporun verdiği mesaj medyada yanlış algılanmıştır. Bu kürsüden yaptığımız konuşmalarda ve yapmış olduğum açıklamalarda, Türkiye'nin Orta Gelir Tuzağından kurtulması için yüksek katma değerli, yüksek teknolojik ürünlere yönelmesi gerektiğini bunun için de işgücü niteliğinin yükseltilmesi ve inovasyondan başka çıkar bir yol olmadığını defalarca belirttik. Çünkü aklın yolu birdir.

Değerli Meclis üyeleri,

İnovasyon konusu Odamızın üzerinde önemle durduğu bir konudur. Bu konuda yaptığımız çalışmalara bir yenisini ekliyoruz. TÜBİTAK'ın yeni başlattığı mentörlük destek programı

odaların müstakilen başvurularına imkan vermediği için İnomer Firması ile işbirliği içinde Ar-Ge ve İnovasyon Mentörlüğü (Ar-GeMEN) projesini başlattık. Mentör kelimesi, rehber, akıl hocası, yol gösterici anlamında kullanılmaktadır. Mentörlük, deneyim ve bilgi sahibi olanın, yani mentörün, daha az deneyimli olana yol göstericilik yapmasını sağlayan ve gönüllülük esasına dayanan bir yardımlaşma ve paylaşma ilişkisidir. Firmalara yönelik mentörlük, Türkiye'de yaygınlaşmamış ve kurumsallaşmamış olmasından dolayı eksikliği yoğun olarak hissedilen bir konudur. Öte yandan firmaların Ar-Ge ve inovasyon performanslarına ve konuya ilişkin sorun alanlarına bakıldığında, mentörün sağlayacağı katma değer büyükçe görülmektedir. Ülkemizde Ar-Ge ve inovasyon odaklı firmaların sağlıklı ve hızlı büyümesine katkı sağlayacak mentörlük mekanizmasının eksikliğini gidermek amacıyla Ar-GeMEN projesini başlattık. TÜBİTAK desteğiyle yürütülen ArGeMEN kapsamında Odamızın deneyim ve katkılarıyla Ankara'dan seçilecek KOBİ'lere sağlanacak mentörlükle KOBİ'lerin Ar-Ge ve inovasyon sayesinde rekabet güçlerini artırmayı amaçlamaktayız.

Değerli Meclis üyeleri,

Ocak ayında 101'e kadar gerileyen Reel Kesim Güven Endeksi Mayıs ayında 113,3'e yükselmiştir. Bilindiği gibi 100'ün üzerindeki endeks değerleri reel kesimde iyimserliğe işaret etmektedir. Reel kesim güvenindeki artış kendisini yatırımlarda da hissettirmektedir. Ocak ve Şubat ayında gerileme gösteren yatırım malları ithalatı Mart ayında %8'in üzerinde bir artış göstermiştir. Yatırım malları üretiminde de Mart ayında %3,4 artış olmuştur. Sanayi üretimindeki artış Mart ayında da devam etmiş ve yılın ilk üç ayında sanayi üretimi bir önceki yıla göre %5,3 artış göstermiştir. İmalat sanayiinde kapasite kullanımının Nisan ve Mayıs aylarında yılın ilk üç ayından yüksek olmasına rağmen bu aylarda piyasalarda yaşanan durgunluk bu artışın devam etmediğini düşündürmektedir. Diğer yandan Tüketici güvenindeki gerileme de, iç talep artışının sınırlı kalacağını göstermektedir. Bu durum, ihracatın önemini daha da artırmaktadır.

Değerli Meclis üyeleri,

İhracattaki artış ve ithalattaki azalmayla birlikte dış ticaret ve cari işlemler açığı düşmektedir. 12 aylık dış ticaret açığı 95 milyar dolara, cari işlemler açığı da 60 milyar dolara gerilemiştir. Cari açıktaki gerileme olumlu olmakla birlikte yılın ilk üç ayında sermaye girişlerinin neredeyse durmuş olması bu konudaki risklerin devam ettiğini göstermektedir. Buna rağmen biz ihtiyatlı iyimserliğimizi koruyor ve küresel likidite bolluğu devam ettiği sürece bu konuda ciddi bir sıkıntı yaşanmayacağını düşünüyoruz.

Değerli Meclis üyeleri,

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.